

עין משפט
גר מצוה

קלד:

רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת

מסורת הש"ס

בה א מיי מיי מלל מלל
הלל ח וביב מלל
שם הלל ח שמן שם
טושיב טו שלל שש
כב ב ג מיי מלל מלל
הלל ח טו טושיב
ח"ח מיי שם שש ככ
ל ר ה מיי טו טושיב טו
שש ככ

תורה אור השלם

1 ויהי ביום השלישי
בהיותם באבים וקוץ שני
בני עקב שמעון ולוי אחי
דינה איש הרבו ויבאו על
העיר בעת וירדו כל זכר
באשית ליה כה
2 וזיום השמיני ימול שש
ערלתו: ויקרא י"ב ג

מוסף רש"י

מרחיצין את הקטן ביום
השלישי: ש"ך ביום השלישי
מקטן הוא ויעיר י"ו

רב נסים גאון

ולא שאר לן בין המין
שהחמו בשבת לחמין
שהחמו מערב שבת.
המאן נשיאות תמימת
שכבר זה ומה שאמר
עליו כפי בירד וף ליו
התן מעשה שישו אשי
טבריא שביאו שילין של
צונן לתוך אפה של תמין.
אמר להם חכמים אם
שבת חמין שהחמו
בשבת אמרין בירחיה
[וכן] ומתורין בשבת.
ואוקמה רבי שמעון
דאמרין להשתטף בתן כל
גופו. ולענין חמין שהחמו
מערב שבת אמר שמואל לא
התחו לרחצן בתן אלא גופו
ורדו ורגליו. ותניא כותית
דשמואל חמין שהחמו
מערב שבת לרחצן רוחן
בתן מפני דידו ורגליו אבל
לא ירחצן בתן כל גופו.
ולוי שמעון מוחזק להשתטף
בתן כל גופו. ובפיק חבת
[וכן] מוחזק אמר שמואל לא
זה של ר' שמעון שחזק רב
להשתטף בתן כל גופו.
אמר לרחצן בתן כל גופו.

מי גרע מחמין ע"ג גבי מבה. והכי
אסרי רבנן בשלישי אע"ג דליכא
למימר דרב אמרה למלתיה כ"ר"א
כן עוריה דפסקין לעיל הלכתא
כותיה משמע ליה דלכ"ע קאמר ועוד
דאפילו לר"א בן עזריה פריך דמשמע
דשרי בשלישי משום סנה מדמיימי
קרא ויהי ביום השלישי ורב א"ר
כמכה שאין זה סנה: וא"ן טונעין
המין ושמן. פירש ה"ר יוסף פורת
בשם רבינו שמואל דנמערכת יחד
איירי דלי כל מה דאפי נפשיה מאי קמ"ל
בשמן ממני' היא צ"י שמנה שרשים
(ועיל דף ק"ה). אבל סך הוא את השמן
והיינו אפילו על גבי מכה מדקמני בני
מלכיס סכין ע"ג כמותיהן שמן ויוד
מכלל דנשאר שמן מותר לאחר אפילו
ע"ג מכה ושמואל נמי הכי היה פליגי:
ולא

מתני' מרחיצין את הקטן בין לפני המילה
ובין לאחר המילה ומולפין עליו ביד אבל
לא בכלי ר"א בן עזריה: ואומר מרחיצין את
הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת
שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים
ספק ואגדרוגניום אין מחללין עליו את השבת
ורבי יהודה מתיר באגדרוגניום: ג"מ' והא
אמרת רישא מרחיצין רב יהודה ורבה בר
אבוה דאמרי תרויהו כ"צד תני מרחיצין את
הקטן בין לפני מילה בין לאחר מילה כ"צד
מולפין עליו ביד אבל לא בכלי אמר רבא
והא מרחיצין קתני אלא אמר רבא הכי קתני
מרחיצין את הקטן בין מלפני מילה בין
לאחר המילה ביום השבת מולפין ע"ג ביד
השלישי שחל להיות בשבת מולפין עליו ביד
אבל לא בכלי ר"א בן עזריה ואומר מרחיצין
את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת

מתני' מרחיצין את הקטן בין לפני המילה
ובין לאחר המילה ומולפין עליו ביד אבל
לא בכלי ר"א בן עזריה: ואומר מרחיצין את
הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת
שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים
ספק ואגדרוגניום אין מחללין עליו את השבת
ורבי יהודה מתיר באגדרוגניום: ג"מ' והא
אמרת רישא מרחיצין רב יהודה ורבה בר
אבוה דאמרי תרויהו כ"צד תני מרחיצין את
הקטן בין לפני מילה בין לאחר מילה כ"צד
מולפין עליו ביד אבל לא בכלי אמר רבא
והא מרחיצין קתני אלא אמר רבא הכי קתני
מרחיצין את הקטן בין מלפני מילה בין
לאחר המילה ביום השבת מולפין ע"ג ביד
השלישי שחל להיות בשבת מולפין עליו ביד
אבל לא בכלי ר"א בן עזריה ואומר מרחיצין
את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת

הנהרות הב"ח

(א) י"י"י דיה אלל לא למתין
יבטיס חמיטת פל"ל וזמית
וגמי יבש נמחק:

רבינו הגנאל

מתני' מרחיצין את הקטן בין לפני המילה
ובין לאחר המילה ומולפין עליו ביד אבל
לא בכלי ר"א בן עזריה: ואומר מרחיצין את
הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת
שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים
ספק ואגדרוגניום אין מחללין עליו את השבת
ורבי יהודה מתיר באגדרוגניום: ג"מ' והא
אמרת רישא מרחיצין רב יהודה ורבה בר
אבוה דאמרי תרויהו כ"צד תני מרחיצין את
הקטן בין לפני מילה בין לאחר מילה כ"צד
מולפין עליו ביד אבל לא בכלי אמר רבא
והא מרחיצין קתני אלא אמר רבא הכי קתני
מרחיצין את הקטן בין מלפני מילה בין
לאחר המילה ביום השבת מולפין ע"ג ביד
השלישי שחל להיות בשבת מולפין עליו ביד
אבל לא בכלי ר"א בן עזריה ואומר מרחיצין
את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת

שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים תניא כותיה דרבא מרחיצין הקטן
בין לפני מילה בין לאחר מילה ביום ראשון כדרכו וכיום השלישי שחל להיות
בשבת מולפין עליו ביד ר"א בן עזריה ואומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי
שחל להיות בשבת ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר ויהי ביום
השלישי בהיותם כואבים וכשהן מולפין אין מולפין לא בכוס ולא בקערה ולא
בכלי אלא ביד אהא לתנא קמא מאי אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר משום
הגדול לא סליק בישרא הייא קמן סליק ביה בישרא הייא דהוא דאתא לקמיה
דרבא אורי ליה בשמעיה איחלש רבא אמר רבא אמר רבא אמר רבא אמר רבא אמר רבא
לי אמרו ליה רבנן לרבא והתניא כותיה דמר אמר להו מתניתין כותיהו
דיקא ממאי מדקאמר רבי אלעזר בן עזריה ואומר מרחיצין את הקטן ביום
השלישי שחל להיות בשבת אי אמרת בשלמא תנא קמא מולפין קאמר
היינו דקאמר ליה ר"א בן עזריה מרחיצין אלא אי אמרת תנא קמא מרחיצין
ביום הראשון קאמר ומולפין ביום השלישי האי רבי אלעזר בן עזריה
אומר מרחיצין אף מרחיצין מיבעי ליה כי אתא רב דימי אמר רבי אלעזר
הלכה כר"א בן עזריה הוה בה כמערכת הרחצת כל גופו או הרחצת מילה
אמר להו ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיה כמסתברא הרחצת כל גופו דאי
ס"ד הרחצת מילה מני גרע מחמין על גבי מכה דאמר רב אין מונעין חמין
ושמן מעל גבי מכה בשבת מתקף לה רב יוסף ולא שני לך בין חמין
שהחמו בשבת לחמין שהחמו מע"ש מתקף לה רב דימי וממאי דהכא
בחמין שהחמו בשבת פליגי דילמא בחמין שהחמו בע"ש פליגי אמר אביי
אנא בעאי דאישי ליה וקדם ושני ליה רב יוסף מפני שסכנה הוא לו
איתמר נמי כי אתא רבין א"ר אבהו א"ר אלעזר ואמרי לה א"ר אבהו א"ר
יוחנן אהלכה כר"א בן עזריה בין בחמין שהחמו בשבת בין בחמין שהחמו
מע"ש בין הרחצת כל גופו בין הרחצת מילה מפני שסכנה היא לו:
גופא אמר רב אין מונעין חמין ושמן מעל גבי מכה בשבת ושמואל אמר
נותן חוץ למכה ושוחת ויורד למכה מיתובי: אין נותנין שמן חמין על
גבי מוך ליתן על גבי מכה בשבת התם משום סחיטה תא שמע אין
נותנין חמין ושמן על גבי מוך שעל גבי מכה בשבת התם נמי משום
סחיטה תניא כותיה דשמואל: אין נותנין חמין ושמן על גבי מכה בשבת
אבל נותנין חוץ למכה ושוחת ויורד למכה תנו רבנן ינותנין על גבי
המכה מוך יבש וספוג יבש אבל לא גמי יבש ולא כותית יבשין קשיא
מינה הני כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת
ולא

הלכה כשמואל דתני כותיהו. אין נותנין חמין ושמן על גבי מכה בשבת אבל נותן חוץ למכה ושוחת ויורד למכה. תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת

ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת

הלכה כשמואל דתני כותיהו. אין נותנין חמין ושמן על גבי מכה בשבת אבל נותן חוץ למכה ושוחת ויורד למכה. תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת

ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת

ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת ולא כותיתן מסו: ספק ואגדרוגניום כו': תנו רבנן: ערלתו ערלתו וראי דוחה את השבת